

Norrköpings kommun
Bygg och miljökontoret
Jenny Andersson
601 81 Norrköping

jenny.a.andersson@norrkoping.se

13 april 2015

Yttrande om uppförande av 6 st vindkraftverk på fastigheten Östkind's häradsallmäning S:1

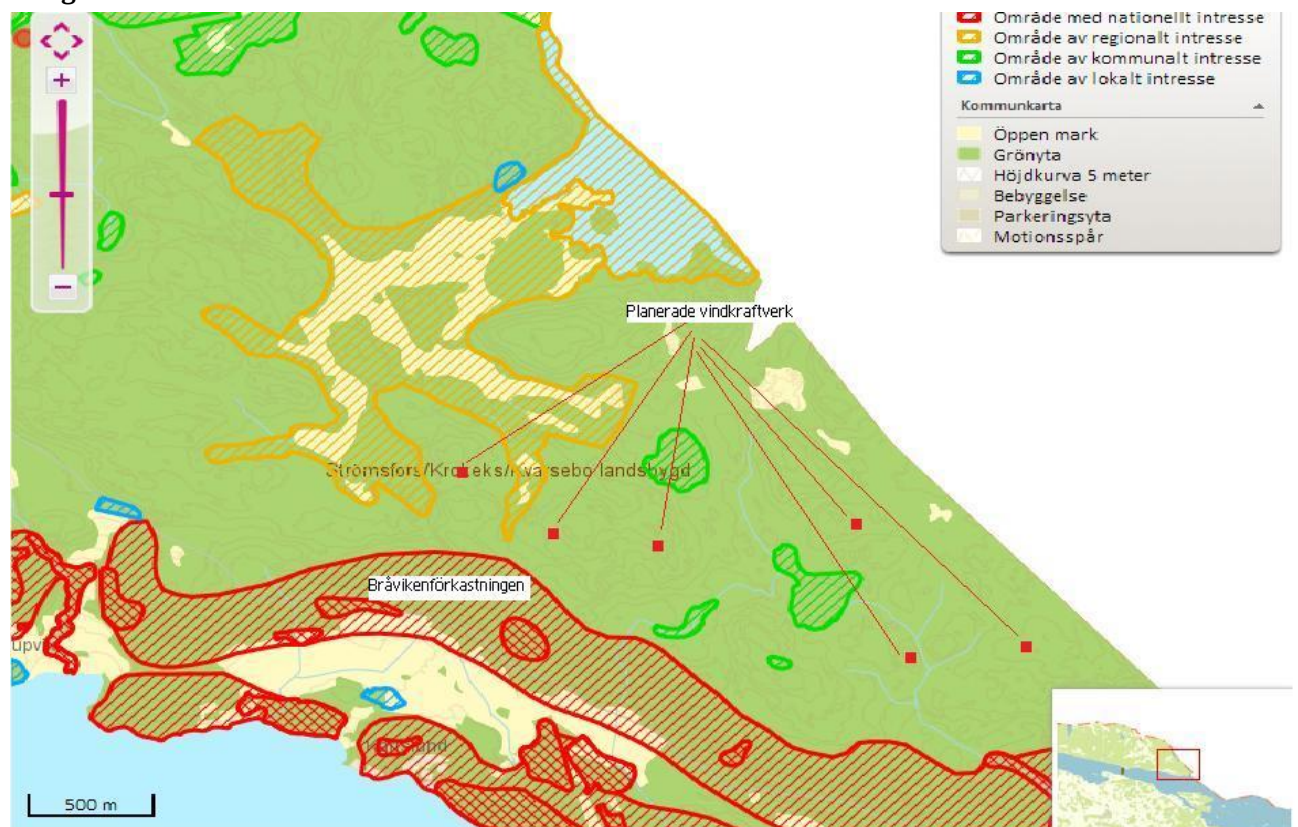
Morkulleberget

Vi tackar för att vi fått möjlighet att yttra oss över projektet. Vi uppmärksammar kraftverkens betydande påverkan på naturvärden och friluftslivet.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen i Norrköping anser att det är olämpligt att bygga en vindkraftpark på Morkulleberget mellan Nävsjön och Bråviken. Påverkan på flora och fauna blir för stor och ett av verken planeras ligga mycket nära naturreservatets vandringsled runt Blackglomossen i Nävsjö mossens naturreservat.

Bakgrund

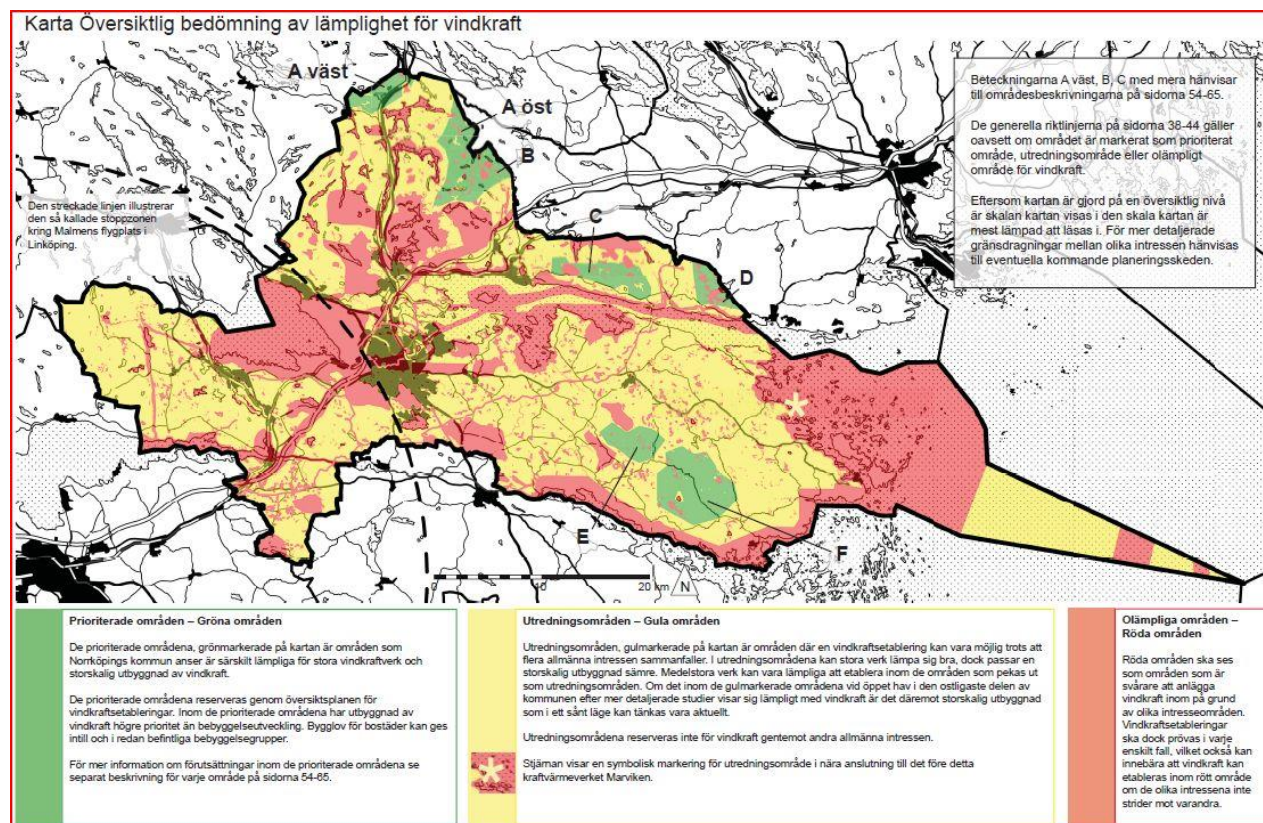

Kraftverkens ungefärliga placeringar på Norrköpings kommuns Naturvårdskarta. Gulskratterat är Nävsjö mossens naturreservat. Rödskratterat är Bråvikensförkastningens naturvårdsområde.

Ramströms Vind har ansökt om att uppföra en vindkraftpark på Morkulleberget mellan Kvarsebo och Nävekvärn, nära gränsen till Sörmland. Sex verk med maximal totalhöjd på 150 meter planeras. Den totala elproduktionen beräknas till ca 50 000 MWh/år.

Möjligheterna att producera vindkraft i Norrköping

Naturskyddsföreningen i Norrköping stödjer förnyelsebar energi som vindkraft. Riksdagen har som mål att Sverige ska ha 30 TWh vindel år 2020, varav 10 TWh till havs. Det produceras ungefär 10 TWh vindel i Sverige för närvarande. Om Norrköping ska bära sin del av betinget 30 TWh per år krävs en vindkraftsproduktion på ungefär 116 000 MWh per år inom kommunens gränser. De sex vindkraftverken på Morkulleberget uppfyller nästan hälften av Norrköpings beting år 2020.

Kommunens karta över lämplighet för vindkraft. Gröna är prioriterade för storskalig utbyggnad, gula är utredningsområden och röda är olämpliga områden.

Förutsättningarna att producera vindkraft i storskaliga vindkraftsparker i Norrköping är inte de bästa. Svårigheter att bygga vindkraftsparker består i:

- Malmens flygplats i Linköping kräver en skyddszon på 4 mil. Det berör kommunens västra delar. Se vindkraftskartan ovan.
- Kolmårdskogarna är känsliga biotoper där kvarvarande natur till stor del behöver skyddas.
- Bråviken är en ledlinje för fåglar
- Skärgården är en känslig miljö för fåglar och friluftsliv
- Område E och F har mycket bebyggelse. Vindkraftverk bör placeras minst 500 m från hus.

Stor trafik av havsörn mellan Nävsjön och Bråviken

Vid Nävsjön strax norr om vindparken råder stor koncentration av havsörnar. Det beror på att föreningen Nävsjöns sportfiske inplanterar stora mängder regnbåge och öring till sjön, som örnarna sedan utnyttjar för födosök. Detta är problematiskt på så sätt att det skapar en relativt hög trafik av havsörnar som passerar mellan Bråviken, där de häckar, och Nävsjön, där de födosöker. Den planerade vindparken ligger mer eller mindre mitt i örnarnas trafikled. Denna trafikled av passerande örnar uppmärksammades under en fågelinventering 2012 av Juhani Vuorinen och Lars Peterson, då de såg ett stort antal havsörnar under inventeringen. Naturvärdesinventeringen av Sundh Miljö såg 6 örnar 28 mars, 4 örnar 11 april respektive 1 örn den 22 maj. Så högt antal noterade örnar tyder på något slags koncentrerat rörelsemönster och trafikled över området. Kollisionsrisken med örnar är relativt hög även om det inte häckar eller på annat sätt uppehåller sig havsörn i vindparksområdets omedelbara närhet.

Störning av andra fåglar

Den bivråk som noterades under häckningstid den 10 juni bör sannolikt röra sig om en häckande fågel från närområdet. Det pågår inget sträck eller på andra sätt längre flygmönster av arten för tiden. Även om arten i fråga inte häckar i vindkraftsområdets omedelbara närhet kan området kring den planerade vindparken ändå utnyttjas som jaktrevir av häckande fåglar. Bivråken är upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1 samt i Svenska rödlistan.

Fiskgjuse har häckar vid Nävsjöns södra sida och de flyger säkerligen mellan sjön och Bråviken på födojakt och kan då korsa de föreslagna vindkraftslägena.

Vid och omkring Nävsjön häckar bl.a. trana, kanadagås, storlom och lärkfalk. Men ingen av dessa bedömer vi påverkas nämnvärt av vindparken. Men vad gäller storlom rekommenderar SOF/Birdlife Sverige skyddszoner om minst 1 km runt sjöar där lommar regelbundet häckar eller uppehåller sig. Lommarna bör även ha fri flygväg mellan häcknings- och fiskevatten. Den aktuella vindparken med ingående verk ligger i regel cirka 1 km från Nävsjön.

Påverkan på sträckande fåglar

Slutsatsen från inventeringen av Sundh Miljö lyder "Sammantaget bedömer jag inte Morkulleberget och denna del av förkastningsbranten som särskilt viktig som flyttfågelstråk". Vi håller inte med om denna bedömning. Inventeringen ägnade fyra halvdagar åt studier av rovfåglar och sträckande fåglar mellan 27.3 - 10.6 2014. Det räcker inte för att kunna göra en sådan bedömning. Det behövs en sträckfågelinventering även, och i synnerhet, under hösten för att kunna dra slutsatser om sträckets art och omfattning. Det behövs dessutom fler antal inventeringstillfällen. Rovfågelsträcket på hösten behöver särskilt studeras. Höststräcket är alltid mer koncentrerat och omfattande än vårsträcket. Dessutom har studier från andra delar av Bråviken visat att det går ett koncentrerat fågelsträck på bred front över såväl norra som södra Bråviken. Troligtvis ingår Morkulleberget i ett brett och omfattande flyttfågelstråk över norra och södra Bråviken.

Påverkan på sällsynta arter

På de flesta platserna för de tilltänkta vindkraftverken är tallskogen ung. Det är bara verk nr 4 som placeras i en äldre skog. Inga sällsynta eller rödlistade arter har påträffats på platserna för de tilltänkta vindkraftverken förutom vid verk 4 där skrovlig flatbagge (NT) hittades.

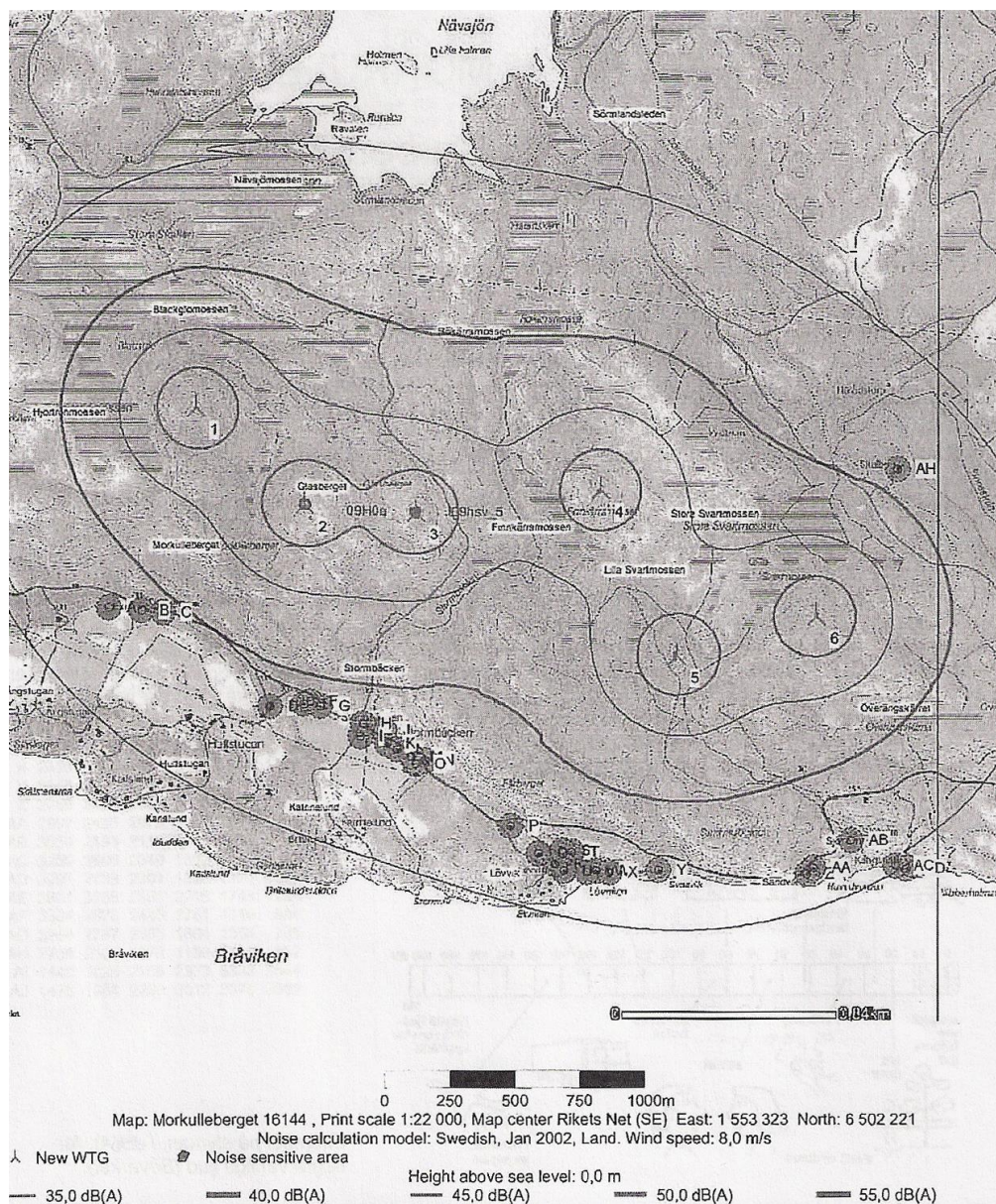
Påverkan av tillfartsvägarna till vindkraftverken

En stor del av vindkraftverkens miljöpåverkan beror på att relativt breda tillfartsvägar måste byggas till verken för att kunna bygga och underhålla verken. Markberedning måste också göras vid verken. Markarbetena innebär att landskapet fragmenteras och den biologiska mångfalden påverkas. Man kan även anta att intresset för att avverka skog i närhet av vägarna ökar.

Buller

Enligt bullerutredningen blir ett stort område påverkat av buller högre än 40 dB. En stor del av Näs sjö mossens naturreservat och Bråvikenförkastningens naturvårdsområde blir påverkat av buller som inte tolereras vid bostadshus. Det är inte tillfredställande.

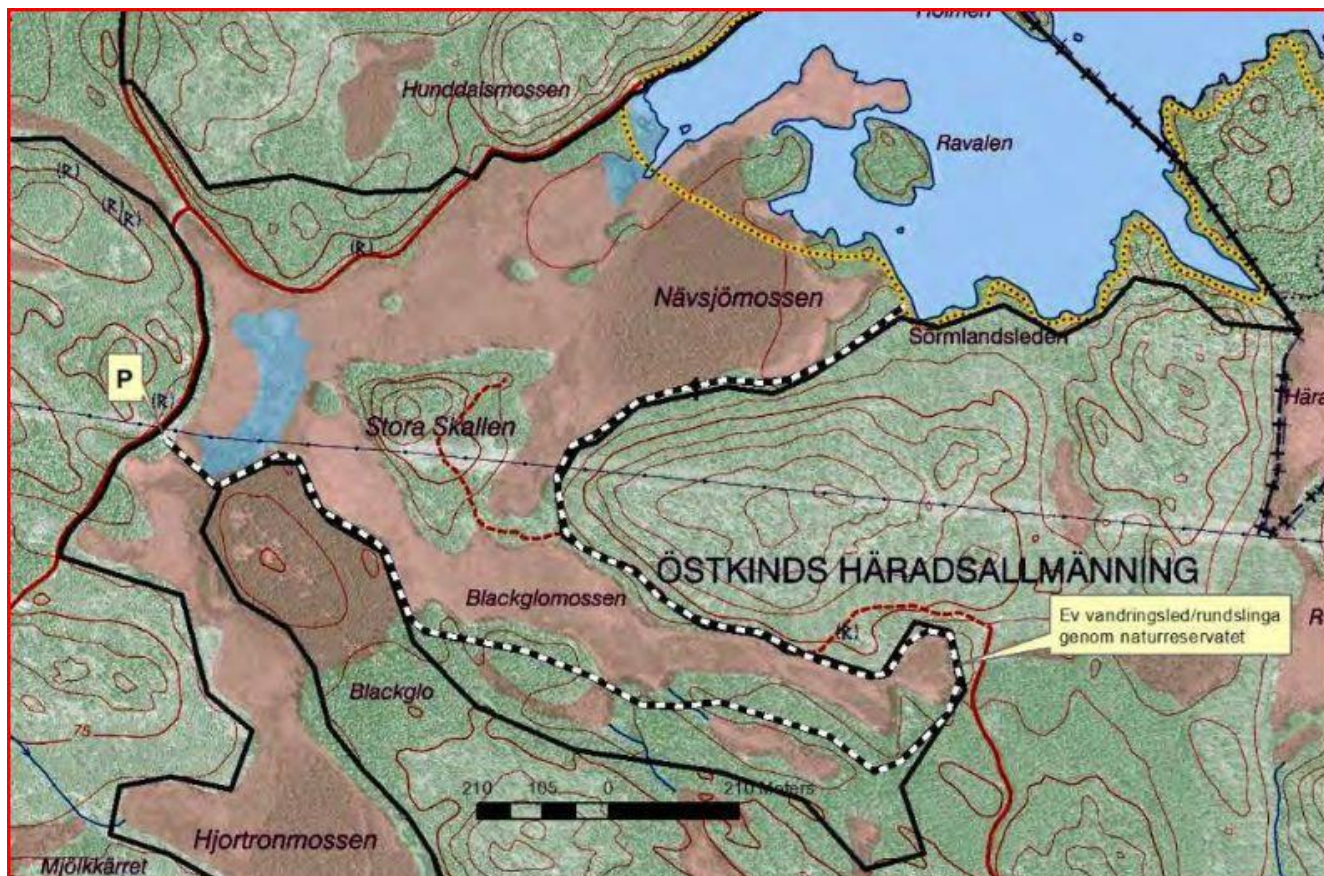

Från bullerutredningen. Den kraftiga linjen är gränsen för 40 dB (A)

Påverkan på friluftslivet

Tre av de planerade vindkraftverken kommer att ligga mindre än 500 m från Näs sjö mossens naturreservat, vars övergripande syfte är friluftslivet och naturupplevelser. Det västligaste av de planerade vindkraftverken kommer att ligga endast 130 – 160 meter från gränserna till naturreservatet mellan Blackglomossen och Hjortronmossen. Runt Blackglomossen går en vandringsled 250 meter från vindkraftverket.

Det västligaste vindkraftverket planeras ungefär vid skalstickan. Verket kommer endast 130 – 160 meter från reservatsgränsen och 250 meter från vandringsleden runt Blackglomossen.

Närhet till skyddade områden

Naturskyddsföreningen i Norrköping anser att vindkraftverk inte ska lokaliseras på eller i närheten av skyddade områden eller skyddsvärd natur. Tre av totalt sex verk kommer att ligga mindre än 500 m från Nävsjömossens naturreservat. Fem av de planerade verken kommer att ligga mindre än 500 m från Bråvikenförkastningen som är ett naturvårdsområde av riksintresse. Närmaste verk kommer att ligga cirka 200 m från förkastningen.

Kommande korrespondens vill vi få skickat till Stefan Arrelid som är Naturskyddsföreningens postmottagare. Se adress nedan.

Med vänliga hälsningar

Stefan Arrelid

Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande

stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75
Fjärdingstad Hestadback
610 29 Vikbolandet

Information om Naturskyddsföreningen finns på föreningens hemsida:
<http://norrkoping.naturskyddsforeningen.se/>